

Felleskjøpet

Markedets behov for forkorn

Karin Røhne

Markedssjef Kraftfôr Felleskjøpet Agri

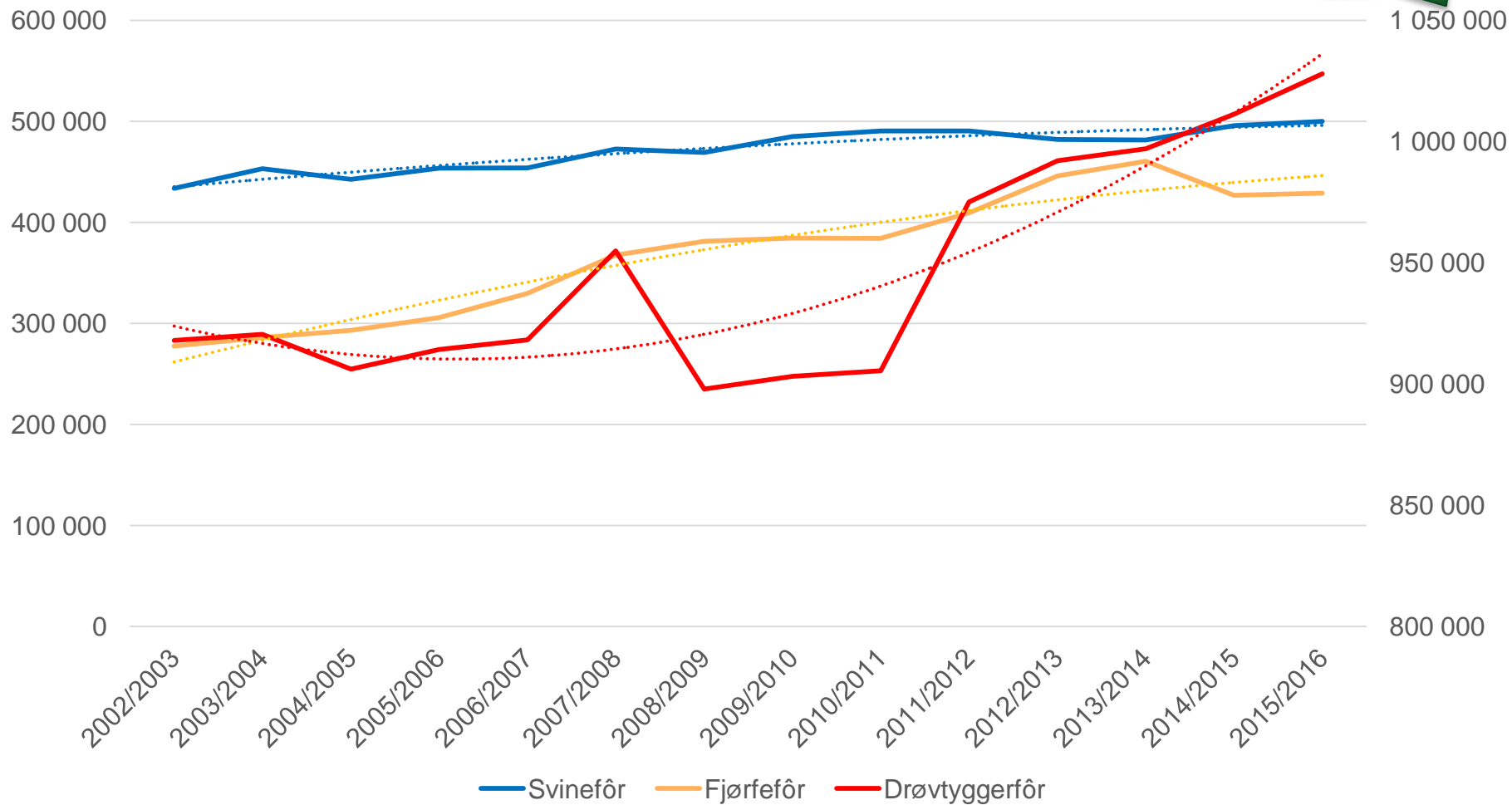
Momenter

- Utviklingstrekk i norsk husdyrproduksjon
- Forbruket av norsk fôrkorn
- Hva skjer fremover?
- Gitt utviklingen - hva bør veien videre være?

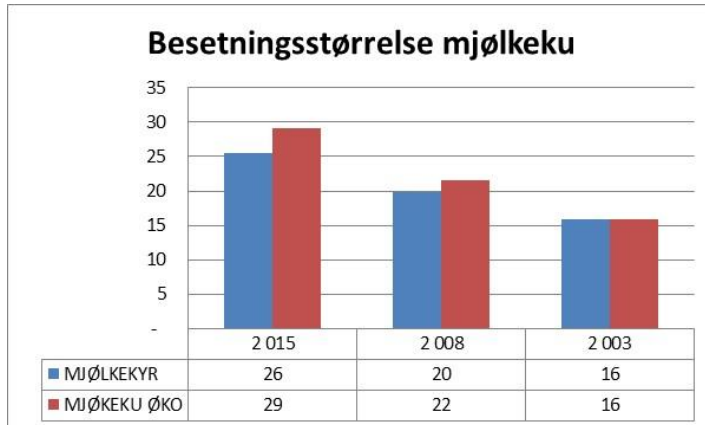
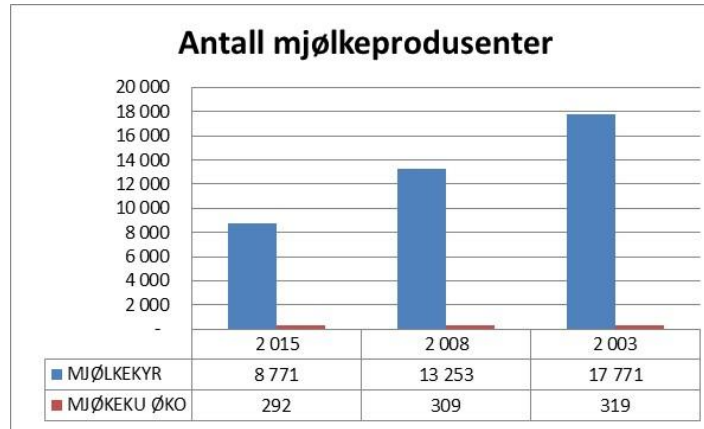
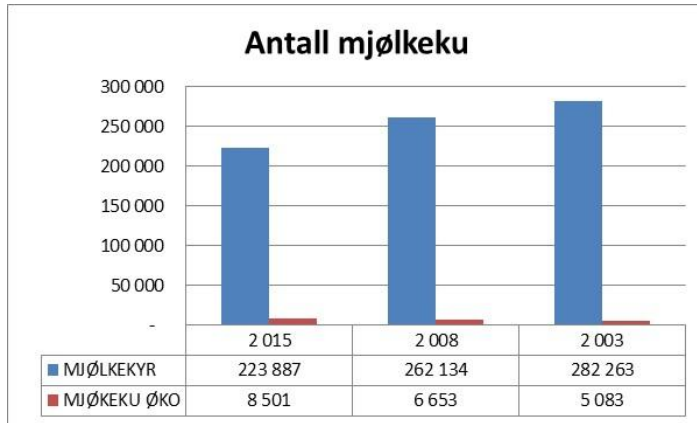
Svin
Fjørfe

Forbruk av kraftfôr

Drøvtyggere

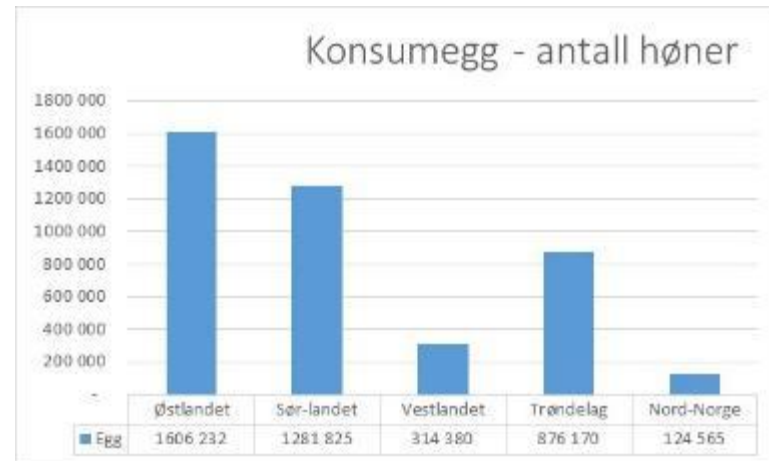
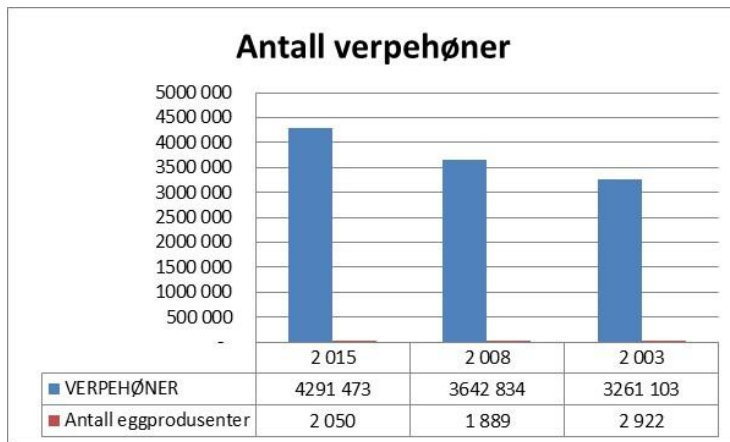

Mjølkeku – utvikling antall

- Antall mjølkeku har blitt redusert
- Antall produsenter vil bli redusert, besetningsstørrelsen øker.
- Økologisk hadde toppår i 2013 med 9.500 kyr.
- Forventer større enheter og overgang til robot.

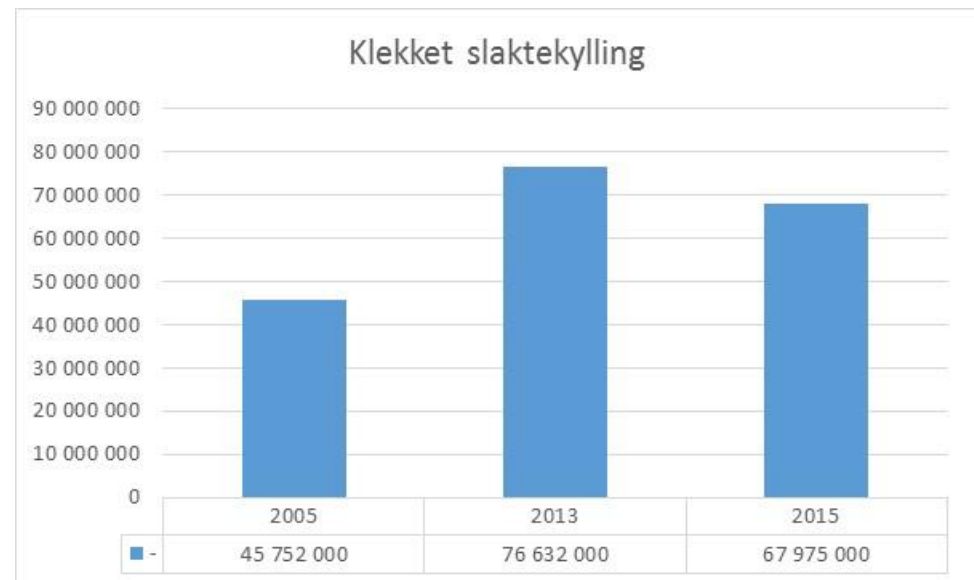
Verpehøner – siste 10 årene

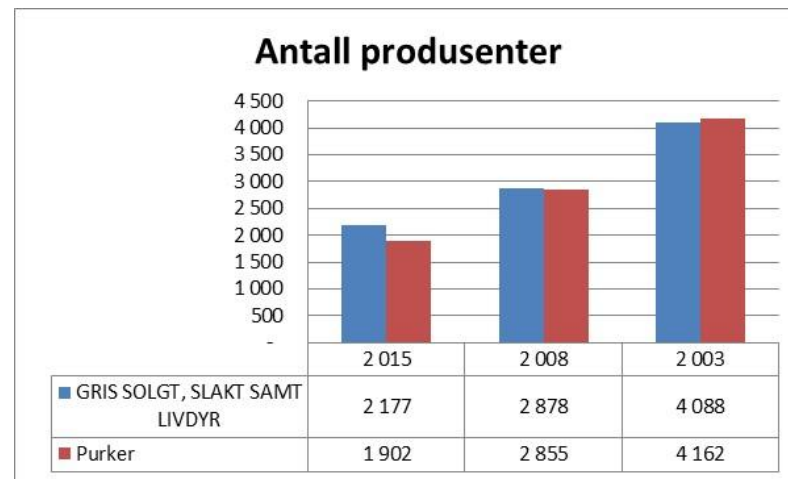
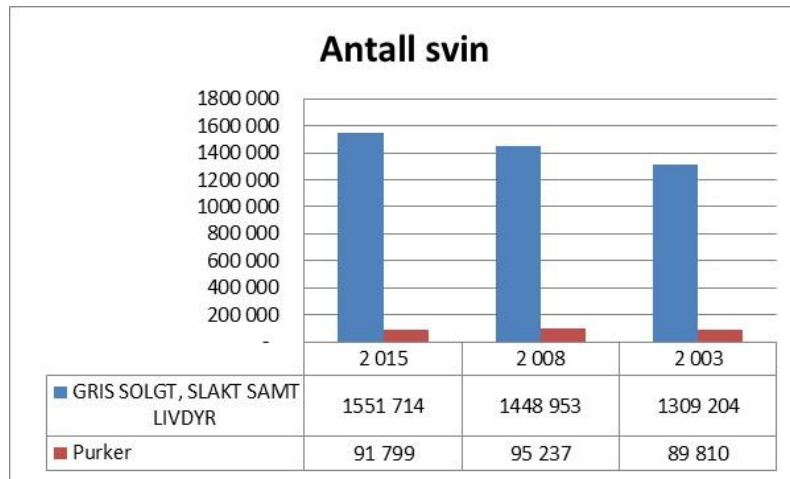
- Antall verpehøner vil fortsette å øke svakt.
- Konesesjonsgrense ble økt til 7.500 høner i 2012.
- Det er ca 650 aktive produsenter i Norge.
- Hedmark, Rogaland og Trøndelagsfylkene er store på egg
- Antall produsenter er inkl mange små - hobbyproduksjon.
- Det er bygd mange nye hus til konsesjonsgrense.

Slaktekylling

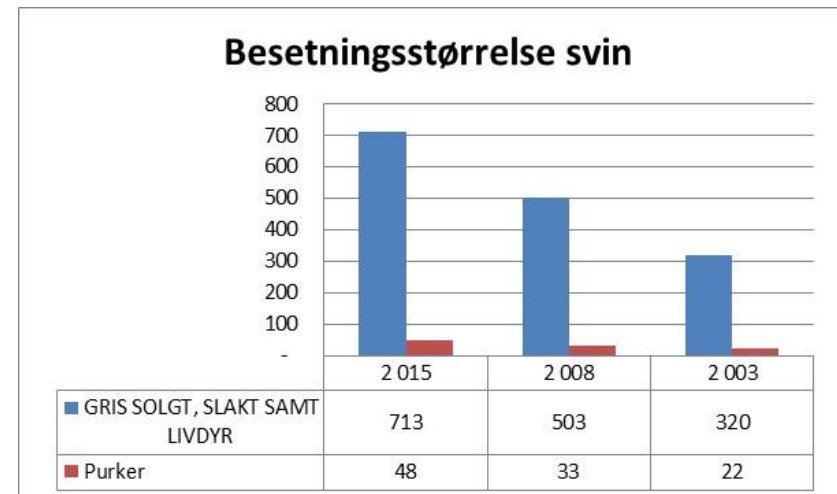
- Her vil vi trolig se ny vekst..
 - og en kraftig endring i produsentstruktur
 - Konesjonsgrense fra 140 000 -> 280 000
 - Fri for antibiotikaresistens innen ?
 - Koksidostatika ut av fôret i 2016
 - Vekst i folketallet i form av innvandring tilsier større økning i forbruk
 - Får tilbake stempel som: Kjapt trygt og billig?
- Tilbake på vekstkurve i 2018?

Svin -utvikling

- Svak nedgang i antall fra 2013, men noe økte vekterbalanse
- Færre, men større produsenter
- Mer effektiv genetikk
 - Færre purker – økt kullstørrelse
- MRSA?

Effektivitetsutvikling

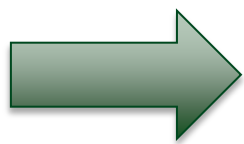
- Fôrutnyttelse Slaktekylling: I 2005 var gj.snittlig forforbruk på ca 2,5 kg pr kg i 2015 er dette redusert til 2,2 kg pr kg
 - Effektivitetsøkning på 12 %
- Kullstørrelse hos purker: I 2005 produserte purkene registrert i Ingris 22,7 avvente smågris pr årspurke i 2014 er det samme tallet 24,3
 - Effektivitetsøkning på 7 %
- I januar 2005 var gj.snittlig dagsyting pr mj.ku 22,7 i januar 2015 var den 26,1
 - Effektivitetsøkningen er på 15 %

Markedsutvikling

- Fortsatt husdyrproduksjon hele landet
 - Melkeku – færre større
 - Ammeku-produksjon – flere og større
 - Sau –færre og større
 - Verpehøner – færre og større
 - Slaktekylling – færre og større

- Produksjonen av mjølk, kjøtt og egg er kraftig intensivert – effektiviteten er økt

kraftig økning i effektivitet

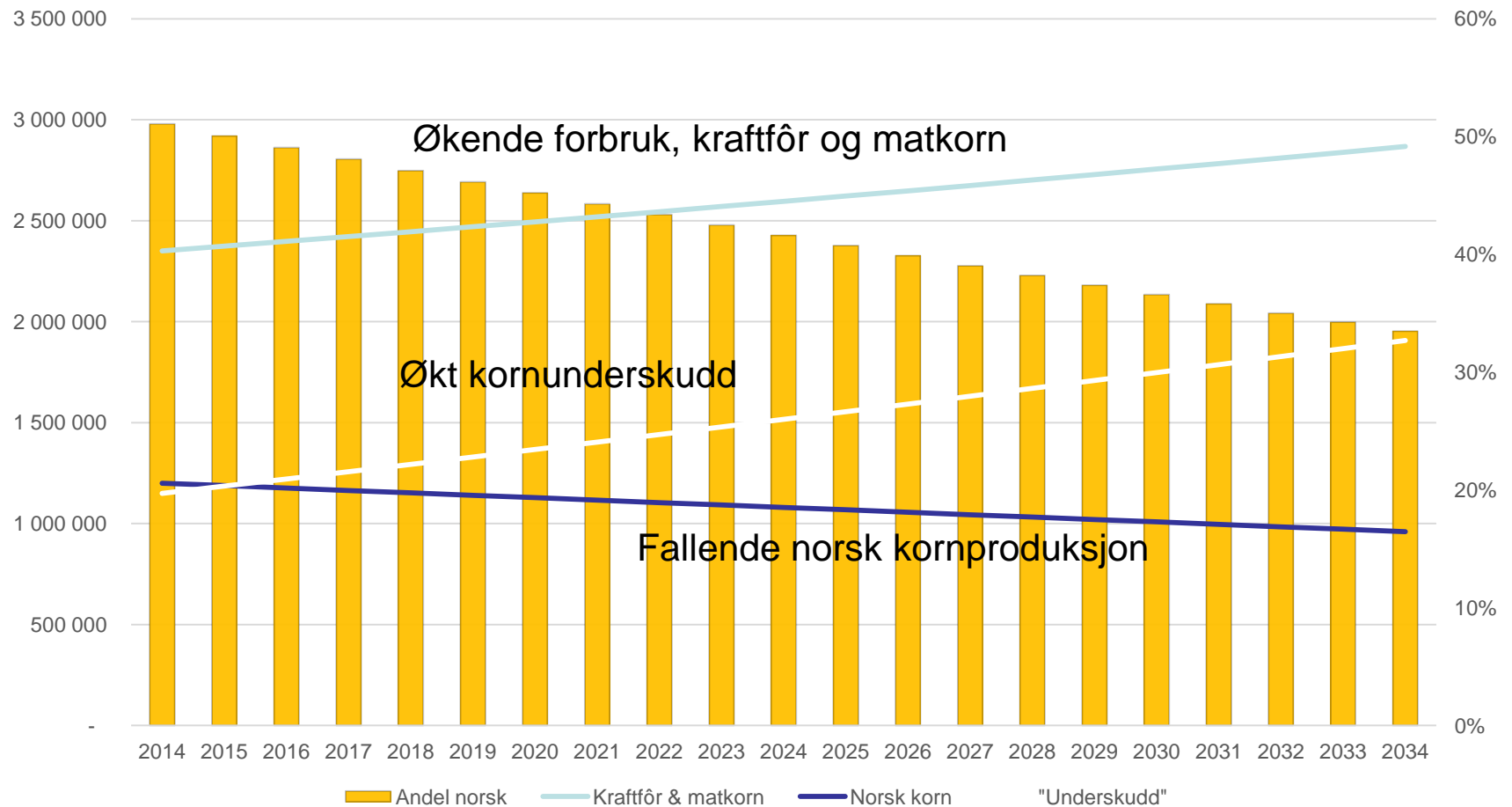
Produsentene blir stadig færre, stadig proffere og med en særs krevende økonomi.

Hvilke krav setter dette til fôrrasjonen?

- Fôrforbruket pr produsert enhet går ned – økt effektivitet
- Det totale fôrbehovet for kraftfôr øker
 - Det må benyttes mer konsentrert fôr i drøvtyggerproduksjonen når effektiviteten øker
 - Kravet til kvalitet og næringsinnhold i kraftfôret skjerpes kraftig –
 - Mer energi – høyere energitetthet
 - Mer protein – og protein med høyere biologisk verdi
- Dyr med potensial for å produsere mer effektivt setter strengere krav til fôrrasjon
 - For å ta ut genetisk potensial
 - For å unngå uønskede effekter som dårlig helse, dårlig dyrevelferd og sykdom når man tar ut genetisk potensial.

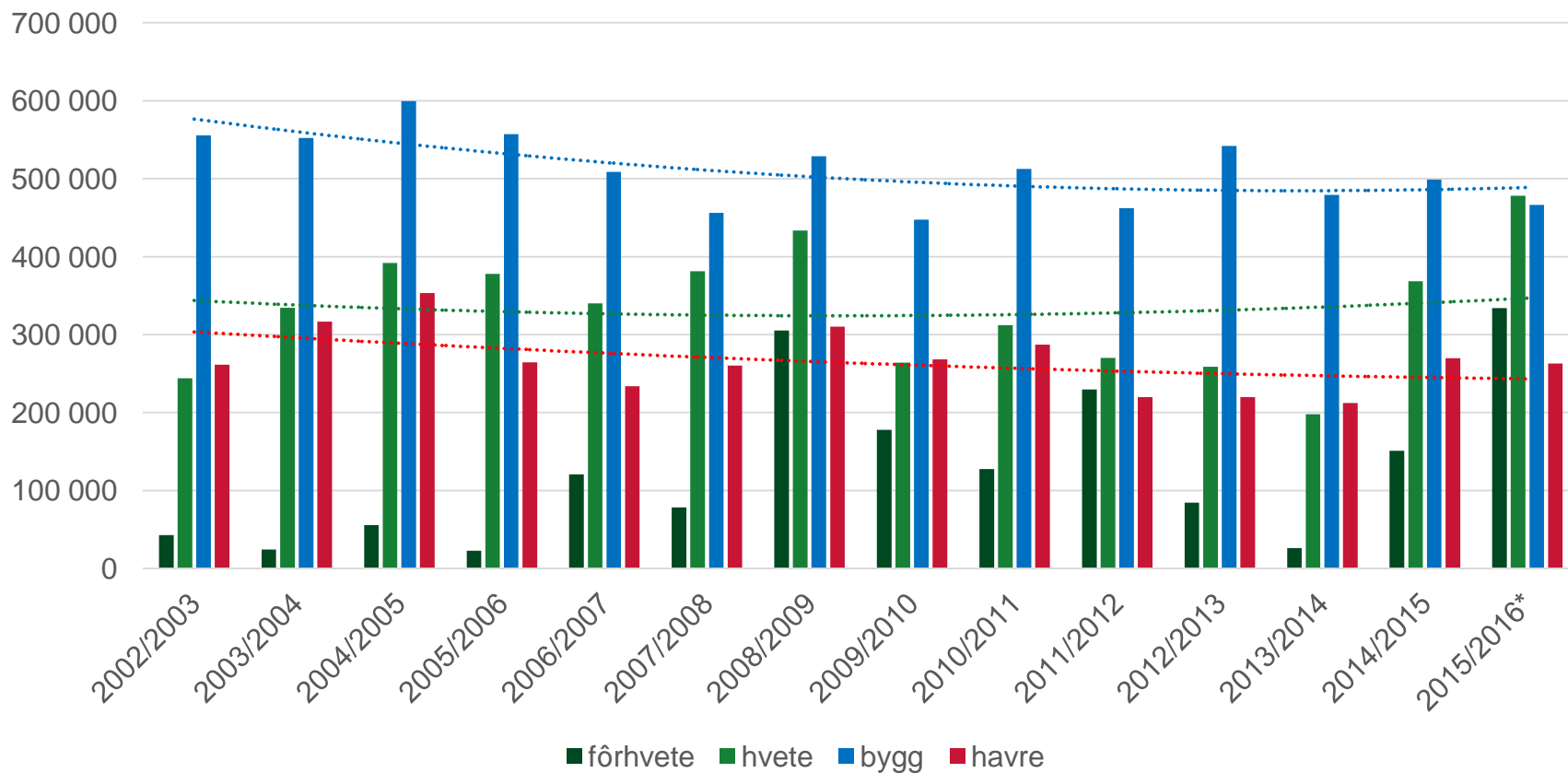
Norsk korn - kraftfôr

Norsk korn, kraftfôr og matkorn i 2034?

Forholdet mellom kornsorter

Diagramtittel

Oppsummert

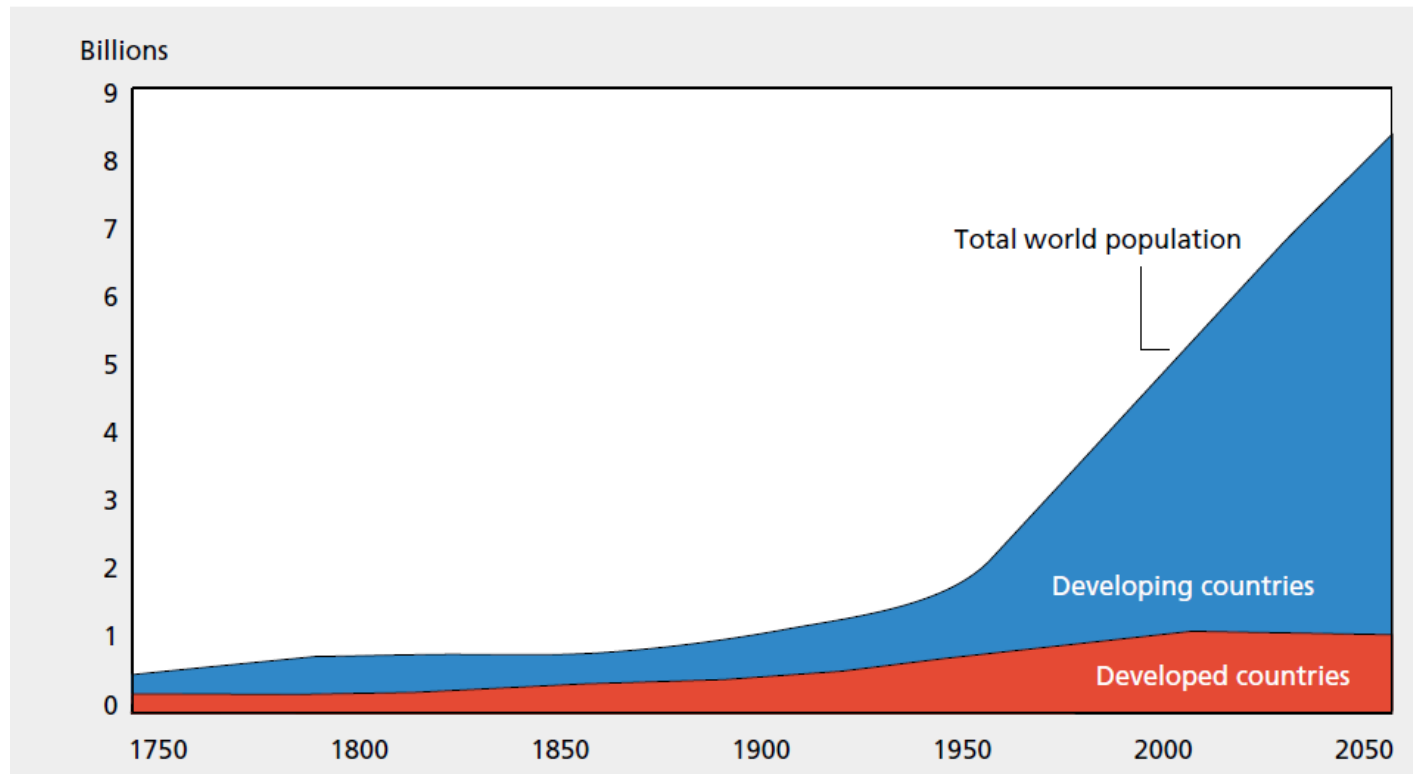
- I perioden 2002 – 2016 er forbruket av kraftfôr økt fra 1.660 mill. tonn til 1.980 mill. tonn
- Kravet til Energi og Protein er økt
- Tilgangen på korn varierer forholdsvis mye
 - Fôrhvete fra 14 - 300.000 t
 - Bygg fra 450 – 500.000 t
 - Havre fra 250 – 300.000 t

Tilgangen har ikke økt – i beste fall kan vi si at den er stabil

- Det vi ikke produserer kan vi selvfølgelig importere.. På kort sikt er verken tilgang eller pris utfordrende

De neste 20 åra

Figure 3.1 World population, 1750–2050

Matforsyning inngår i svaret på et av de store spørsmåla verden står overfor!

Fôr og fôrutvikling – en del av bildet!

Så håpløst ser det ut 25 mil sørvest for Sydney.

FOTO: TIM WIMBORNE/REUTERS

Seks år uten regn

■ Krise uten sidestykke rammer Australia

Australierne gisper etter vann. Tørken som har skapt katastrofe for store deler av landbruket, kan være en forsmak på hva verden kan vente seg hvis den globale oppvarmingen fortsetter.

Sydney

Folk flest frykter at matprisene i butikkene vil gå gjennom taket, hvis det ikke kommer regn de nærmeste ukene. Statsminister John Howard sier situasjonen er så alvorlig at det normalt selvforsynte Australia kan bli nødt til å importere mat.

– Det beste folk kan gjøre, er å

be om regn, og da mener jeg be til Gud, sier Howard om det han kaller en krise uten sidestykke. Men den australske statsministeren vil ikke legge skylden for tørkekrisen på global oppvarming.

John Howard hører sammen med president George W. Bush til de skeptiske toppolitikerne

som fortsatt tviler på advarslene om at det globale klimaet er inne i en farlig endringsprosess. Australia har i likhet med USA ikke undertegnet Kyotoavtalen mot global oppvarming.

– Jeg konstaterer at det finner sted en debatt om sammenheng mellom klimaendringer og tørken. Jeg motsetter meg ikke denne debatten, sier den australske statsministeren om regnmangelen som nå har vart i seks år.

Professor i ressursvitenskap Wayne Mayer ved universitetet i Adelaide mener alt tyder på at klimaet i Australia er i endring.

– Vi har sett en vedvarende temperaturstigning de siste 30 til 50 årene, og alle prognoser tyder på at den vil fortsette, fremholder han.

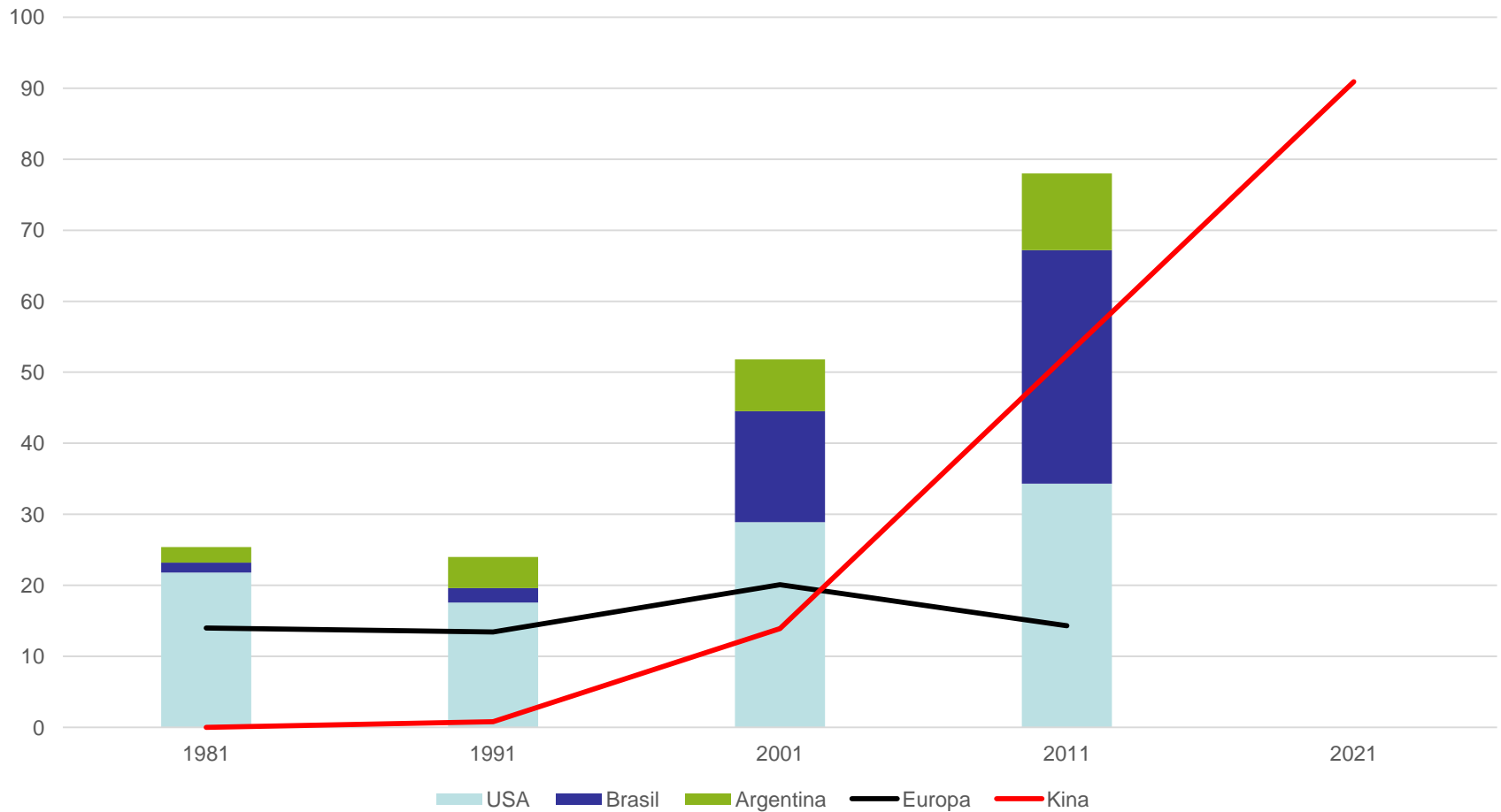
«Dommedag». Delstaten Queenslands regjeringssjef Peter Beattie kaller situasjonen «dommedagslignende». Men han har humør nok til å be folk begrense den daglige dusjen til tre minutter, og sier de kan skru på radioen og la vannet renne så lenge en gjennomsnittlig poplåt varer: Tre minutter.

Slikt er ikke nok til å muntre

opp bøndene i Murray-Darling-bassenget sørøst i Australia, er område på mer enn én million kvadratkilometer som huser nesten tre fjerdedeler av landets dyrkede jord. Dette er også kjerne-land for australsk vinproduksjon.

Miljøhistoriker Daniel Connell mener det er liten vits i å diskutere om vannmangelen i Australia skyldes global oppvarming eller er et forbigående fenomen. Det australierne først og fremst trenger, er en ny vannkultur der denne ressursen brukes fornuftig, sier han.

Hva om vi framskriver forbruksveksten av soyabønner i Kina til 2021?

Bruk av norsk korn kan være begrenset som følge av kvalitet – er det en tenkt situasjon man bør være fornøyd med?

- Hva gir best lønnsomhet for både husdyrbruker og planteprodusent?
 - Norsk husdyrproduksjon er ikke spesielt stor – men det norske dyrematerialet er blant de mest effektive og friske i verden
 - Dette setter store krav til fôrrasjon
- Best økonomi for alle oppnås ved:
 - Å differensiere pris og stimulere til rett kvalitet inn i kraftfôret (tillegg/trekk)
 - Kostnadseffektivitet i alle ledd frem til kornet forbrukes i kraftfôret
- Man kan selvfølgelig mene at intensiteten og effektiviteten bør dempes – men det tror jeg neppe det er stor politisk vilje til eller en generell stor betalingsvilje for hos forbruker

Et par eksempler

- Når forbruket av blandinger til høytstående mjølkeku øker
 - Høyere energikonsentrasjon
 - Begrensa plass til stivelse fra bygg/havre
 - Høyere krav til proteininnhold – og kvalitet - > Verdi på hvete øker
- Når kullstørrelse hos purker øker og tilvekst hos slaktegris øker
 - Høyere energi og protein konsentrasjon
 - Lavt innhold av stivelse og protein gir økt behov for fett og rene proteinråvarer - fortrenger norsk korn
 - Hvete med 12 % protein er langt mer verdt en hvete med 10 % protein
 - I en gitt slaktegrisblanding i FKA er differansen p.t omtrent 13 øre
 - Vi bør vel ta konsekvensen av det – og det betyr at hvete med 10 % protein bør ha en lavere pris enn i dag, mens hvete med 12 % protein bør ha en høyere pris enn i dag
 - Utfordringen er å lage en tillegg/trekk skala som er robust nok

Hva med proteinråvarer?

- Ja takk – og i rasjonelle volum
 - Raps/rybs gir både energi og protein – vi importerer omtrent 50 % av det oljefrøet vi forbruker
 - Bittesmå mengder av enten oljefrø, erter eller åkerbønner er vanskelig å håndtere rasjonelt
 - Det er en forutsetning at det er mulig å dyrke det under norske forhold
 - Det er liten jubel å spore i kraftfôrproduksjon for åkerbønner høstet i november med mer enn 30 % vann
 - Hygienisk kvalitet er vesentlig
 - Erter har et breiere bruksområde enn åkerbønner
- Korn er en viktig bidragsyter til protein i seg selv.. Produksjonen pr da er betydelig

Konklusjon

- Vi trenger mer korn (energi og protein) til norske husdyr enn det den norske produksjonen klarer å dekke
 - Veksten i norsk husdyrproduksjon er ikke fulgt opp i form av økt tilgang på kraftfôrråvarer
 - Synkende andel norsk korn i kraftfôr har til nå vært et resultat av lavere tilgang enn behov
 - Korn er en vanlig handelsvare – det er på kort og mellomlang sikt ikke utfordrende å dekke suppleringsbehov via import
 - På lengre sikt kan tilgang bli utfordrende – større andel norsk kan gi økt legitimitet for norske produkter
- Det er forskjell i verdi på korn avhengig av kvalitet
 - I en situasjon med mye korn tilgjengelig så kan det oppstå overskudd som følge av avvik mellom kvalitetskrav og kvalitet på tilgjengelig vare
 - Avvikende kvalitet kan fordyre fôret
 - Det er mulig å øke fôrverdien og forbruk igjennom gradert betaling for kvalitet

Takk for meg!

